

Державний вищий навчальний заклад
«Донецький національний технічний університет»
Кафедра електронної техніки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Перший проректор
 Леонід БАЧУРІН
_____ 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВБ 1.6 Системи обміну вимірювальної інформації

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Рівень освіти: перший бакалаврський

Спеціальність 152 Метрологія та інформаційно-вимірювальна техніка

Освітня програма Комп'ютерні інформаційно-вимірювальні технології

Мова навчання: українська

Робоча програма навчальної дисципліни Системи обміну вимірювальної інформації.

(повна назва дисципліни)

для здобувачів вищої освіти за спеціальністю 152 Метрологія та інформаційно-вимірювальна техніка.

« 31 » 08 2021 року. – 6 с.

Розробники: к.т.н., доцент, доц. каф. електронної техніки Штепа О.А.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри електронної техніки.

(назва кафедри)

Протокол № 1 від «31» 08 2021 р.

Завідувач кафедрою електронної техніки

(підпис)

(О.В. Вовна)

(прізвище та ініціали)

« 31 » 08 2021 р

Схвалено науково-методичною комісією з галузі знань 15 Автоматизація та приладобудування

(шифр. назва)

Протокол № 1 від. «31» 08 2021 р.

Голова

(підпис)

(Вовна О. В.)

(прізвище та ініціали)

« 31 » 08 2021 р.

1. Загальна інформація

Форма навчання	Денна	Заочна
Статус	Вибіркова	
Обсяг в кредитах ЄКТС	5	
Обсяг в годинах за навчальним планом, разом: в тому числі:	150	
лекції:	32	
практичні заняття:	32	
лабораторні заняття:	–	
семінари:		
самостійна робота:	86	
Форма підсумкового контролю	Інд. завд., Екзамен	
Дисципліну викладають	Викладач к.т.н., доцент, доцент каф. електронної техніки Штепа Олександр Анатолійович: https://donntu.edu.ua/kitaer/et https://wiki.donntu.edu.ua/view/Штепа_Олександр_Анатолійович Oleksandr.Shtepa@DonNTU.edu.ua	

Передумови для вивчення дисципліни:

Перелік дисциплін, які мають бути вивчені раніше:

- Методи комп'ютеризованого аналізу інформаційно-вимірювальних систем.

Перелік раніше здобутих результатів навчання:

- знання і розуміння основні поняття метрології, теорії вимірювань, математичного та комп'ютерного моделювання, сучасні методи обробки та оцінювання точності вимірювального експерименту;
- вміння використовувати інформаційні технології при розробці програмного забезпечення для опрацювання вимірювальної інформації;
- знання та вміння застосовувати сучасні інформаційні технології для вирішення задач в сфері метрології та інформаційно-вимірювальної техніки.

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою викладання дисципліни є формування в студентів знань щодо методів, засобів та технологій обміну вимірювальною інформацією, їх можливостей та обмежень, особливостей їх застосування, а також отримання вміння обґрунтування рішень при складанні структурної та функціональної схем засобів інформаційно-вимірювальної техніки.

Фахові компетентності:

- здатність проектувати засоби інформаційно-вимірювальної техніки та описувати принципи їх роботи;
- здатність виконувати технічні операції при випробуванні, повірці, калібруванні та інших операціях метрологічної діяльності;
- здатність здійснювати технічні заходи із забезпечення метрологічної простежуваності, правильності, повторюваності та відтворюваності результатів вимірювань і випробувань за міжнародними стандартами;
- здатність до здійснення налагодження і дослідної перевірки окремих видів приладів в лабораторних умовах і на об'єктах.

Програмні результати навчання:

- вміння знаходити обґрунтовані рішення при складанні структурної, функціональної та принципової схем засобів інформаційно-вимірювальної техніки;
- знання стандартів з метрології, засобів вимірювальної техніки та метрологічного забезпечення якості продукції.

3. Очікувані результати навчання

Знання:

- про будову, принципи дії, основні характеристики, методи аналізу та синтезу компонентів та пристроїв електронної техніки;
- знання в галузі інформатики й сучасних інформаційних технологій, необхідні для роботи з програмними засобами і комп'ютерними мережами, базами даних та інтернет-ресурсами;
- основ мікропроцесорної техніки, вимірювальних засобів, основ автоматизації процесів у технології, проектуванні та виробництві.

Уміння:

- аналізувати проблемні ситуації, ставити певні цілі щодо розв'язання професійних задач і свідомо домагатися їх реалізації, обирати шлях для майбутніх дій, визначати засоби для досягнення мети, приймати обґрунтовані рішення;
- застосовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології при вирішенні інженерних задач в галузі метрології та інформаційно-вимірювальної техніки;
- вирішувати задачі оптимізації, модифікації та оновлення технології та виробництва вимірювальних пристроїв та систем; розрахунку, моделювання та проектування структури пристроїв комп'ютерної інформаційно-вимірювальної техніки.

4. Засоби діагностики результатів навчання

Під час вивчення дисципліни використовуються наступні засоби діагностики результатів навчання:

- екзамен. Семестровий письмовий екзамен проводиться в обсязі матеріалу, визначеного навчальною програмою дисципліни і в терміни, встановлені навчальним планом;
- на практичних заняттях оцінювання виконаних звіту та повноти виконання завдань, що базуються на матеріалі виконаної роботи дозволяє визначити кількість балів здобутих студентом протягом семестру;
- розрахункова робота - це вид самостійної навчально-наукової роботи, що виконується студентами кафедри протягом семестру з метою закріплення, поглиблення і узагальнення знань, одержаних за час навчання та їх застосування до комплексного вирішення конкретного фахового завдання.

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Критерії оцінювання формулюють порядок оцінювання під час поточного контролю та підсумкового контролю.

Поточний контроль для денної та заочної форм				Інд.завд.	Поточний контроль	Іспит	Максимальний бал
ПР 1	ПР 2	ПР 3	ПР 4				
5	5	5	5	20	40	60	100
3	3	3	3	12	24		

Примітки: 1) ПР1, ПР2 і т.д практичні роботи;

2) У числівнику максимальний бал – при своєчасному та правильному виконанні, у знаменнику – мінімальний (при правильному, але несвоечасному виконанні).

Оцінювання знань студента здійснюється за 100-бальною шкалою. При оформленні документів за екзаменаційну сесію використовується таблиця відповідності оцінювання

знань студентів за наступною шкалою:

Оцінка	
За 100-бальною шкалою	Для екзамену, курсового проекту(роботи), практики, диференційованого заліку, кваліфікаційного екзамену, випускної кваліфікаційної (дипломної) роботи (проекту)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

6. Програма навчальної дисципліни

6.1. Основні теми дисципліни

Тема 1. Інтернет речей і технології індустрії 4.0.

Тема 2. Туманні і граничні обчислення, аналітика і машинне навчання.

Тема 3. Загроза і безпека в Інтернеті речей.

Тема 4. Протоколи IoT. Використання MQTT протоколу. Принцип роботи та налаштування.

Тема 5. Хмарні сервіси IoT (ThingSpeak, Arduino IoT Cloud, AWS Iot, Google Cloud IoT, Microsoft Azure IoT та ін.)

Тема 6. Інтерфейси обміну даними між мікросхемами всередині пристрою (1-wire, I²C, SPI).

Тема 7. Інтерфейси обміну даними між пристроями (RS232, RS485, RS422, CAN-Інтерфейс).

Тема 8. Бездротові інтерфейси (Bluetooth, Zigbee, Wi-Fi).

6.2. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин для денної форми	
1	Тема 1. Дослідження можливостей мікроконтролерного модуля з вбудованим бездротовим інтерфейсом.	8	
2	Тема 2. Підключення до мікроконтролера цифрових сенсорів з різними інтерфейсами.	8	
3	Тема 3. Дослідження можливостей IoT сервісу Thingspeak.com.	8	
4	Тема 4. Моніторинг параметрів навколишнього середовища з допомогою web сервісу Thingspeak.	8	
Загалом годин		32	

6.3. Теми лабораторних занять

Не передбачені відповідним навчальним планом.

6.4 Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин для денної форми	
1	Тема 1. Інтернет речей і технології індустрії 4.0..	8	
2	Тема 2. Туманні і граничні обчислення, аналітика і машинне	8	

	навчання..		
3	Тема 3. Загроза і безпека в Інтернеті речей.	8	
4	Тема 4. Протоколи IoT. Використання MQTT протоколу. Принцип роботи та налаштування..	8	
5	Тема 5. Хмарні сервіси IoT (ThingSpeak, Arduino IoT Cloud, AWS Iot, Google Cloud IoT, Microsoft Azure IoT та ін.).	8	
6	Тема 6. Інтерфейси обміну даними між мікросхемами усередині пристрою (1-wire, I ² C, SPI).	10	
7	Тема 7. Інтерфейси обміну даними між пристроями (RS232, RS485, RS422, CAN-Інтерфейс).	10	
8	Тема 8. Бездротові інтерфейси (Bluetooth, Zigbee, Wi-Fi).	10	
9	Індивідуальне завдання	16	
	Загалом годин	86	

6.5 Індивідуальні та/або групові завдання

Індивідуальне завдання на тему «Розробка ІВС моніторингу параметра мікроклімата з використанням хмарного сервісу».

7. Література

7.1. Основна

1. Зорі, А.А. Сучасні мікроконтролери. Теорія і практика використання стандартних модулів Arduino: навч. посіб. / А.А. Зорі, В.П. Тарасюк, О.А. Штепа. – Покровськ : ДВНЗ «ДонНТУ», 2017. – 280 с

2. Сучасні мікроконтролери в електронній та інформаційно-вимірювальній техніці : навч. посіб. / О.В. Вовна, А.А. Зорі, О.А. Штепа та ін. — Покровськ : ДВНЗ "ДонНТУ", 2020 . — 311 с. — ISBN 978-966-377-235-6.

7.2. Допоміжна

1. Зорі, А.А. Вступ до фаху з електроніки та комп'ютерної інженерії: навч. посіб. / А.А. Зорі, В.М. Лукашенко, В.М. Співак та ін.; під заг. Ред. О.В. Вовни — Покровськ : ДВНЗ «ДонНТУ», 2016. – 312 с

2. Иго,Т. Arduino, датчики и сети для связи устройств / Т.Иго ; [пер. с англ.]. – 2-е изд. - СПб. : БВХ-Петербург, 2015. – 544 с.: ил.

3. Петин, В.А. Arduino и Raspberry Pi в проектах Internet of Things / В.А.Петин. – СПб. : БВХ-Петербург, 2016. – 320 с.: ил.

7.3. Методична

1. Методичні вказівки до виконання практичних, лабораторних робіт та індивідуального завдання з дисципліни «Системи обміну вимірювальної інформації», [Електронний ресурс] : (для студентів денної та заочної форм навчання всіх спеціальностей) / укладач О.А. Штепа, О.А. Любименко ; — Покровськ, 2021 (in Press).

8. Інформаційні ресурси

1. Arduino:Программирование Arduino[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://doc.arduino.ua/ru/prog/>. – Назва з титул. екрана. .

2. Платы Ардуино [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://doc.arduino.ua/ru/hardware/>. – Назва з титул. екрана.

3. Уроки программирования Arduino : Робототехника [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://cxem.net/arduino/arduino.php>. – Назва з титул. екрана.

4. Download the Arduino IDE [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.arduino.cc/en/Main/Software>. – Назва з титул. екрана.